

Na přelomu starého a nového roku slavíme dnes poslední nedělní bohoslužby v tomto roce. Potkáváme při nich Simeona a nasloucháme jeho chvalozpěvu.

Všechna jména mají svůj význam. Jméno Simeon znělo původně Šimeón, což znamená „ten, který slyší“ ve smyslu „naslouchá“. **Slyš Izraeli, Hospodin, náš Bůh, Hospodin je jediný.** Tak začíná nejdůležitější židovská modlitba a vyznání víry. Víra je nerozlučně spojená se slyšením, s nasloucháním. Naslouchat – neboli být Simeonem, být tím, kdo naslouchá – naslouchat neznamena pouze, že zapojíme svůj sluch, nýbrž také, že přijmeme to, co slyšíme. Že uvěříme tomu, co zaznamenávají uši.

Simeon slyšel Boží zaslíbení. Bůh mu slíbil, že nezemře, dokud nespatří mesiáše, toho očekávaného zachránce, krista. A Simeon skutečně naslouchal a věřil svým uším. Věřil, že právě on stojí na přelomu mezi starým a novým. Čekal a čekal. Čekal, že se časy změní. Že přijde Bohem vybraný, pomazaný člověk. Simeonův život byl takový dlouhý silvestrovský večer, v němž hodiny trvale stojí na za pět minut dvanáct. A on čekal a čekal, až to přijde.

Simeon, zbožný stařec z jeruzalémského chrámu, má však jednoho ještě staršího jmenovce. Jmenovce, jehož nám chce evangelista Lukáš patrně připomenout, když slyšíme ono jméno. Simeon – Šimeón. První biblický Šimeón se během důležitého životního úseku také nacházel v situaci očekávání. Také on čekal na záchranu. Doslova čekal na vysvobození – totiž skutečně čekal, že se dostane na svobodu.

Musíme se ale vydat zpátky do 1. knihy Mojžíšovy k příběhu o Josefovi a jeho bratřích.

O tom Josefovi, který se z hluboké studny dostal přes obchodníka s otroky, přes Potífarovu domácnost, přes vězení až na královský dvůr a nakonec se v Egyptě stal faraónovou pravou rukou. A zde, jako bohatý a blahobytný Egypťan, potkává Josef opět svých deset starších bratrů. Hlad je donutil sestoupit do Egypta, aby tam nakoupili obilí. Oni nedokázali Josefa poznat, on je však poznal. A aby zjistil, zdali bratři jsou či nejsou stejní jako dřív, chová se Josef, jako kdyby se domníval, že jsou špióni. Hromuje na postrašené muže, prý že upustí od svého obvinění (na něž se vztahoval trest smrti) jedině tehdy, když do Egypta přijde i Benjamín. Benjamín byl nejmilejším synem zestárlého otce Jákoba a po dávné ztrátě Josefa byl jeho jedinou útěchou. Poněvadž všichni vycházeli z názoru, že Josef je mrtev, byl Benjamín jediným dosud zbylým synem milované Ráchel. Byl jednorozeným. Zatímco se devět bratrů vrací domů, aby vyzvedli Benjamína, zůstává desátý bratr v Egyptě jako rukojmí. Jmenuje se Šimeón, řecky Simeon.

Šimeón musí tedy v Egyptě zůstat jako rukojmí a čekat na své vysvobození. Musí čekat, že otec vydá svého milovaného syna. Jedině Benjamínův příchod může Šimeónovi vrátit život. A když se tak skutečně stane – když Jákob konečně nechá svého nejmilejšího syna odejít – tehdy je zajatec Šimeón po značných průtazích propuštěn na svobodu.

Jeden bratr je nepostradatelný, aby se mohlo dovršit vysvobození. Otec musí poslat svého milovaného syna, než se uskuteční záchrana, na kterou čekali ostatní bratři. Tohle zakoušejí – tohle slyší a věří – oba dva Šimeóni, neboli Simeoni. Avšak v Lukášově vyprávění o Simeonovi spočívají dvě zásadní pointy.

Simeonovi je v jeruzalémském chrámě dáno spatřit to, co dřív slyšel. Vidí Hospodinova pomazaného, nového Benjamína, nejmilejšího syna, jednorozeného syna Boha, Otce. Tato tvář znamená svobodu – „**nyní propouštíš v pokoji svého služebníka**“, (29) zpívá Simeon ve svém chvalozpěvu vysvobození, „**neboť mé oči viděli tvé spasení.**“ (30)

Ovšem toto vysvobození je více než pouhá osobní záležitost, která se dotýká jen Simona. Nejen on, nýbrž celé lidstvo je vysvobozeno. Záchrana, kterou Simeon vidí v malém dítěti, to jest v synovi, s nímž přicházejí Marie a Josef, ta záchrana je pro všechny lidi. Je **připravena přede všechny národy.**

(31)

Taková je první Lukášova pointa. Simonův chvalozpěv jako ozvěna andělského chvalozpěvu v betlémské noci.

„Hle, zvěstuji vám velikou radost, jež bude pro všechny lid.“

(10)

„Já věřím v Boha po svém,“ slýcháme lidi opatrně říkat. – „Nikoli, to je příliš málo,“ zpívají vánoční andělé i Simeon. To by bylo příliš skoupé na Boha. Pán Bůh není soukromým zážitkem k vnitřnímu užívání. O vánocích šel Bůh do světa, neboť mu patří celý svět a všechno lidstvo. Boha nelze podle potřeby rozdělit na kousky. Bůh je Bohem pro všechny lid. Boha si nelze držet ve vlastní kapse. Pánem Bohem si nelze zútulnit svůj vlastní, malý duchovní život, jako kdyby Bůh byl nějaká individuální skutečnost, která se od člověka k člověku liší jako otisky prstů či DNA.

Dítě – o vánocích v jeslích a dnes v Simeonových rukách – to dítě znamená, že máme cosi společného. Naše skutečnost se nedá odtrhnout od Boha. Bůh není produktem, který bychom si mohli sami vyvíjet, designovat nebo se k němu procítit. Bůh je ve světě. Proto otvírá Simeon ústa a zpívá a vypráví celému světu o Bohu.

A pak připojí Simeon ke svému chvalozpěvu ještě něco, o čem andělé ve svaté noci nezpívali. Totiž že vysvobození, jaké pro všechny lid znamená ono dítě, nebude vším lidem přijato. Záchraně a vysvobození nebude všechny lid naslouchat, nebude jim věřit. **„On je dán jako znamení, které bude popíráno,“**

říká o dítěti Simeon.

(34)

Hospodinova spása je jiná, než se čekalo. Neboť Bůh je jiný, než se čekalo.

Jeden bratr nepostradatelně patří k tomu, aby se zajatec, jenž čeká, stal svobodným a mohl jít dál. A tím bratem je Bůh sám. A to je ta druhá, nová a rozhodující pointa v Lukášově vyprávění. Bratr, který do toho všeho strnulého, zajatého a starého přináší svobodu, novou chuť a nový pohyb, ten bratr je Bůh sám. V Ježíši Kristu se dává poznat. Jako bratr. Jako jeden z nás. Jako to, co nikdo nečekal. Jako to, čím Bůh není: jako člověk. A sice jako člověk tím nejubožejším způsobem: osamělý, bez domova, bez zaměstnání a nakonec i kriminálník – zemřel přeci jako zločinec.

Ježíš tvrdil, že Bůh je jako on: odpouští hříšníkům, přijímá zavržené, odsuzuje samolibost a lhostejnost vůči bližním, vydrží v trápeních, kde už ani nelze být. Ježíš říká: Bůh vůbec není pouze tam, kde se nevyskytuje žádné trápení. Vždyť Bůh je ve světě. Pro všechny ve světě. Proto je Bůh také tam, kde je zjevně žal, strach a prázdnota.

Tohle dosud nikdo neslyšel ani tomu nevěřil. A tomu naslouchat a věřit dnes připadá těžké také nám. My všichni se domníváme, že Bůh nám dluží svou ochranu, že musí držet svou ruku nad námi a nad těmi, které máme rádi. Také nám připadá těžké poslouchat, že se Bůh vzpírá garantovat nám úspěchy a naslibovat nám dlouhý a šťastný život. Bůh nám naopak slibuje doprovod skrze to vše ostatní, čím musíme projít. A Bůh předkládá nové výzvy a dává nové možnosti tam, kde ty staré byly zneužity a zničeny.

Dnes je jeden z posledních dnů v roce. Stojíme na prahu k novému roku, jež neznáme a o němž nevíme, co přinese. Stojíme zde se vším tím starým, co jsme dostali, i s tím, co vlečeme s sebou v dobrém i ve zlém. Dnes nás může na cestě doprovázet Simeon – ten, který slyšel a naslouchal. Můžeme použít jeho slova, abychom se rozloučili s tím starým. Jsou naděje a sny, které se nesplnily a které musíme nechat za sebou. Jsou bolesti a nedostatky, které s sebou musíme nést. Ale také můžeme se Simonem jít dál – jít v pokoji dál. Neboť i my jsme slyšeli a viděli Boží spásu. Ježíš, náš bratr a Boží Syn, byl zde. Dostavil se. Jsme vysvobozeni. Můžeme svobodně vstoupit tam, kde to neznáme. Vstoupit s pokojem vůči včerejšku i vůči zítřku. Amen.

Napsal uživatel Margrethe Dahlerup Koch

Čtvrtek, 26 Únor 2009 12:29 - Aktualizováno Pátek, 09 Říjen 2009 14:06

1. Mojžíšova 42,8-20 *119 III; 290; 301; 307* *Římanům 8,12-17*

Kázání na 1. neděli po vánocích, 28. prosince 2008. Kázání napsala a laskavé svolení k publikaci jeho překladu dala sestra farářka Margrethe Dahlerup Koch z Dánska.